

LII. PHẪM CHƠN NHƯ

01

Bấy giờ, chư Thiên cõi Dục, cõi Sắc đều dùng bột hương chiên-đàn, bột hương Đa-yết-la (Linh lã hương), bột hương Đa-ma-la (Hoắc hương), và hoa sen xanh, hoa sen đỏ, hoa sen trắng, hoa sen vàng trên trời một lượt rải lên đức Phật, rồi đi đến chỗ đức Phật, đánh lễ sát chân Ngài, lui đứng một bên, chắp tay cung kính thưa:

- Bạch Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật-đa như thế rất sâu xa khó thấy, khó hiểu, không thể suy nghĩ, vượt cảnh suy nghĩ, vi diệu, vắng lặng, người trí sáng, nhanh nhẹn mới có thể biết được, không phải các thế gian tin thọ được. Chỉ có Phật quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đối với Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này đều nói: Sắc tức là trí nhất thiết trí, trí nhất thiết trí tức là sắc; thọ, tưởng, hành, thức tức là trí nhất thiết trí; trí nhất thiết trí tức là thọ, tưởng, hành, thức. Như vậy, cho đến trí nhất thiết tức là trí nhất thiết trí, trí nhất thiết trí tức là trí nhất thiết, trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng tức là trí nhất thiết trí, trí nhất thiết trí tức là trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng. Vì sao? Vì hoặc sắc chơn như, hoặc trí nhất thiết trí chơn như, hoặc tất cả pháp chơn như, đều một chơn như, không hai không khác, cũng không cùng tận; hoặc thọ, tưởng, hành, thức chơn như, hoặc trí nhất thiết trí chơn như, hoặc tất cả pháp chơn như, đều một chơn như, không hai không khác, cũng không cùng tận. Như vậy, cho đến hoặc trí nhất thiết chơn như, hoặc trí nhất thiết trí chơn như, hoặc tất cả pháp chơn như, đều một chơn như, không hai không khác, cũng không cùng tận; hoặc trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng chơn như, hoặc trí nhất thiết trí chơn như, hoặc tất cả pháp chơn như, đều một chơn như, không hai không khác, cũng không cùng tận.

Phật bảo chư Thiên cõi Dục, cõi Sắc:

- Đúng vậy! Đúng vậy! Như các ông đã nói. Chư Thiên nên biết, Ta quán nghĩa này nên tâm thường hướng đến vắng lặng, không muốn thuyết pháp. Vì sao? Vì pháp này sâu xa khó thấy, khó hiểu, không thể suy nghĩ, vượt cảnh suy nghĩ, vi diệu, vắng lặng, người trí sáng, nhanh nhẹn mới có thể biết được, không phải các thế gian tin thọ được. Chỗ gọi Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa như thế tức là sự chứng quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề của Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Chư Thiên nên biết, quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề như thế không năng chứng, không sở chứng, không chỗ nương, không thời

chúng. Chư Thiên nên biết, pháp vi diệu này là hiện hành không hai, không phải chỗ thể gian so lường được. Chư Thiên nên biết, hư không sâu xa nên pháp này sâu xa. Chơn như sâu xa nên pháp này sâu xa. Pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì sâu xa nên pháp này sâu xa. Vô lượng, vô biên sâu xa nên pháp này sâu xa. Không đi, không đến sâu xa nên pháp này sâu xa. Không sanh, không diệt sâu xa nên pháp này sâu xa. Không nhiễm, không tịnh sâu xa nên pháp này sâu xa. Không biết, không đắc sâu xa nên pháp này sâu xa. Không tạo, không làm sâu xa nên pháp này sâu xa. Ngã sâu xa nên pháp này sâu xa. Hữu tình, mạng giả, sanh giả, dưỡng giả, sĩ phu, Bồ-đặc-già-la, ý sanh, thanh niên, người làm, người thọ, người biết, người thấy sâu xa nên pháp này sâu xa. Sắc sâu xa nên pháp này sâu xa; thọ, tưởng, hành, thức sâu xa nên pháp này sâu xa. Như vậy, cho đến trí nhất thiết sâu xa nên pháp này sâu xa; trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng sâu xa nên pháp này sâu xa. Tất cả Phật pháp sâu xa nên pháp này sâu xa.

Khi ấy, chư Thiên thưa:

- Bạch Thế Tôn! Pháp đã nói đây sâu xa, vi diệu các thể gian không thể vội tin thọ được. Vì sao? Vì pháp vi diệu này không vì nắm giữ sắc nên nói; không vì xả bỏ sắc nên nói, không vì nắm giữ thọ, tưởng, hành, thức nên nói; không vì xả bỏ thọ, tưởng, hành, thức nên nói. Như vậy, cho đến không vì nắm giữ trí nhất thiết nên nói, không vì xả bỏ trí nhất thiết nên nói; không vì nắm giữ trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng nên nói, không vì xả bỏ trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng nên nói. Không vì nắm giữ tất cả Phật pháp nên nói, không vì xả bỏ tất cả Phật pháp nên nói.

Bạch Thế Tôn! Thế gian, hữu tình phần nhiều hành chấp nắm giữ ngã, ngã sở cho sắc là ngã, là ngã sở; thọ, tưởng, hành, thức là ngã, là ngã sở. Như vậy, cho đến trí nhất thiết là ngã, là ngã sở; trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là ngã, là ngã sở.

Phật bảo chư Thiên:

- Đúng vậy! Đúng vậy! Như các ông đã nói, pháp này vi diệu, không vì nắm giữ sắc nên nói, không vì xả bỏ sắc nên nói; không vì nắm giữ thọ, tưởng, hành, thức nên nói, không vì xả bỏ thọ, tưởng, hành, thức nên nói. Như vậy, cho đến không vì nắm giữ trí nhất thiết nên nói, không vì xả bỏ trí nhất thiết nên nói; không vì nắm giữ trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng nên nói, không vì xả bỏ trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng nên nói. Không vì nắm giữ tất cả Phật pháp nên nói,

không vì xả bỏ tất cả Phật pháp nên nói. Thế gian, hữu tình phần nhiều hành chấp nắm giữ ngã, ngã sở cho sắc là ngã, là ngã sở; thọ, tưởng, hành, thức là ngã, là ngã sở. Như vậy, cho đến trí nhất thiết là ngã, là ngã sở; trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là ngã, là ngã sở. Chư Thiên nên biết, nếu có Bồ-tát vì nắm giữ sắc nên hành, vì xả bỏ sắc nên hành; vì nắm giữ thọ, tưởng, hành, thức nên hành, vì xả bỏ thọ, tưởng, hành, thức nên hành. Như vậy, cho đến vì nắm giữ trí nhất thiết nên hành, vì xả bỏ trí nhất thiết nên hành; vì nắm giữ trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng nên hành, vì xả bỏ trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng nên hành thì Bồ-tát này không thể tu Bát-nhã ba-la-mật-đa, cũng không thể tu tịnh lự, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa. Như vậy, cho đến không thể tu trí nhất thiết, cũng không thể tu trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng.

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện thưa Phật:

- Bạch Thế Tôn! Pháp sâu xa này thường tùy thuận tất cả pháp. Bạch Thế Tôn! Pháp sâu xa này thường tùy thuận những pháp nào? Bạch Thế Tôn! Pháp sâu xa này thường tùy thuận Bát-nhã-ba-la-mật-đa, cũng thường tùy thuận tịnh lự, tinh tấn, an nhẫn, tịnh giới, bố thí Ba-la-mật-đa. Pháp sâu xa này thường tùy thuận pháp nội Không, cũng thường tùy thuận pháp ngoại Không cho đến pháp vô tính tự tính Không. Pháp sâu xa này thường tùy thuận chơn như, cũng thường tùy thuận pháp giới cho đến cảnh giới bất tư nghì. Pháp sâu xa này thường tùy thuận Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo. Pháp sâu xa này thường tùy thuận bốn niệm trụ, cũng thường tùy thuận bốn chánh đoạn cho đến tám chi thánh đạo. Pháp sâu xa này thường tùy thuận bốn tịnh lự, cũng thường tùy thuận bốn vô lượng, bốn định vô sắc. Pháp sâu xa này thường tùy thuận tám giải thoát, cũng thường tùy thuận tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ. Pháp sâu xa này thường tùy thuận pháp môn giải thoát không, vô tướng, vô nguyện. Pháp sâu xa này thường tùy thuận Tịnh quán địa, cũng thường tùy thuận Chứng tánh địa cho đến Như Lai địa. Pháp sâu xa này thường tùy thuận Cực hỷ địa, cũng thường tùy thuận Ly cấu địa cho đến Pháp vân địa. Pháp sâu xa này thường tùy thuận năm loại mắt, cũng thường tùy thuận sáu phép thần thông. Pháp sâu xa này thường tùy thuận mười lực Như Lai, cũng thường tùy thuận bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng. Pháp sâu xa này thường tùy thuận ba mươi hai tướng Đại sĩ, cũng thường tùy thuận tám mươi vẻ đẹp. Pháp sâu xa này thường tùy thuận pháp không quên mất, cũng thường tùy thuận tánh luôn luôn xả. Pháp sâu xa này thường tùy thuận pháp môn Đà-la-ni,

cũng thường tùy thuận pháp môn Tam-ma-địa. Pháp sâu xa này thường tùy thuận quả Dự lưu, cũng thường tùy thuận quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán, Độc giác Bồ-đề. Pháp sâu xa này thường tùy thuận tất cả hạnh Đại Bồ-tát, cũng thường tùy thuận quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề của chư Phật. Pháp sâu xa này thường tùy thuận trí nhất thiết, cũng thường tùy thuận trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng.

Bạch Thế Tôn! Pháp sâu xa này hoàn toàn không bị ngăn ngại. Bạch Thế Tôn! Pháp sâu xa này đối với những gì là vô ngại? Bạch Thế Tôn! Pháp sâu xa này đối với sắc là vô ngại; thọ, tưởng, hành, thức là vô ngại. Như vậy, cho đến đối với trí nhất thiết là vô ngại; đối với trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng là vô ngại.

Bạch Thế Tôn! Pháp sâu xa này vô ngại là tướng. Vì sao? Bạch Thế Tôn! Vì tánh hư không bình đẳng. Tánh chơn như bình đẳng. Tánh pháp giới cho đến cảnh giới bất tư nghì bình đẳng. Tánh không, vô tướng, vô nguyện bình đẳng. Tánh không tạo, không làm bình đẳng. Tánh không nhiễm, không tịnh bình đẳng.

Bạch Thế Tôn! Pháp sâu xa này không sanh, không diệt. Vì sao? Bạch Thế Tôn! Vì sắc không sanh, không diệt bất khả đắc; thọ, tưởng, hành, thức không sanh, không diệt bất khả đắc. Như vậy, cho đến trí nhất thiết không sanh, không diệt bất khả đắc; trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng không sanh, không diệt bất khả đắc.

Bạch Thế Tôn! Pháp sâu xa này hoàn toàn không có dấu chân. Vì sao? Bạch Thế Tôn! Vì dấu chân sắc bất khả đắc; dấu chân thọ, tưởng, hành, thức bất khả đắc. Như vậy, cho đến dấu chân trí nhất thiết bất khả đắc; dấu chân trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng cũng bất khả đắc.

Quyển thứ 446

HẾT